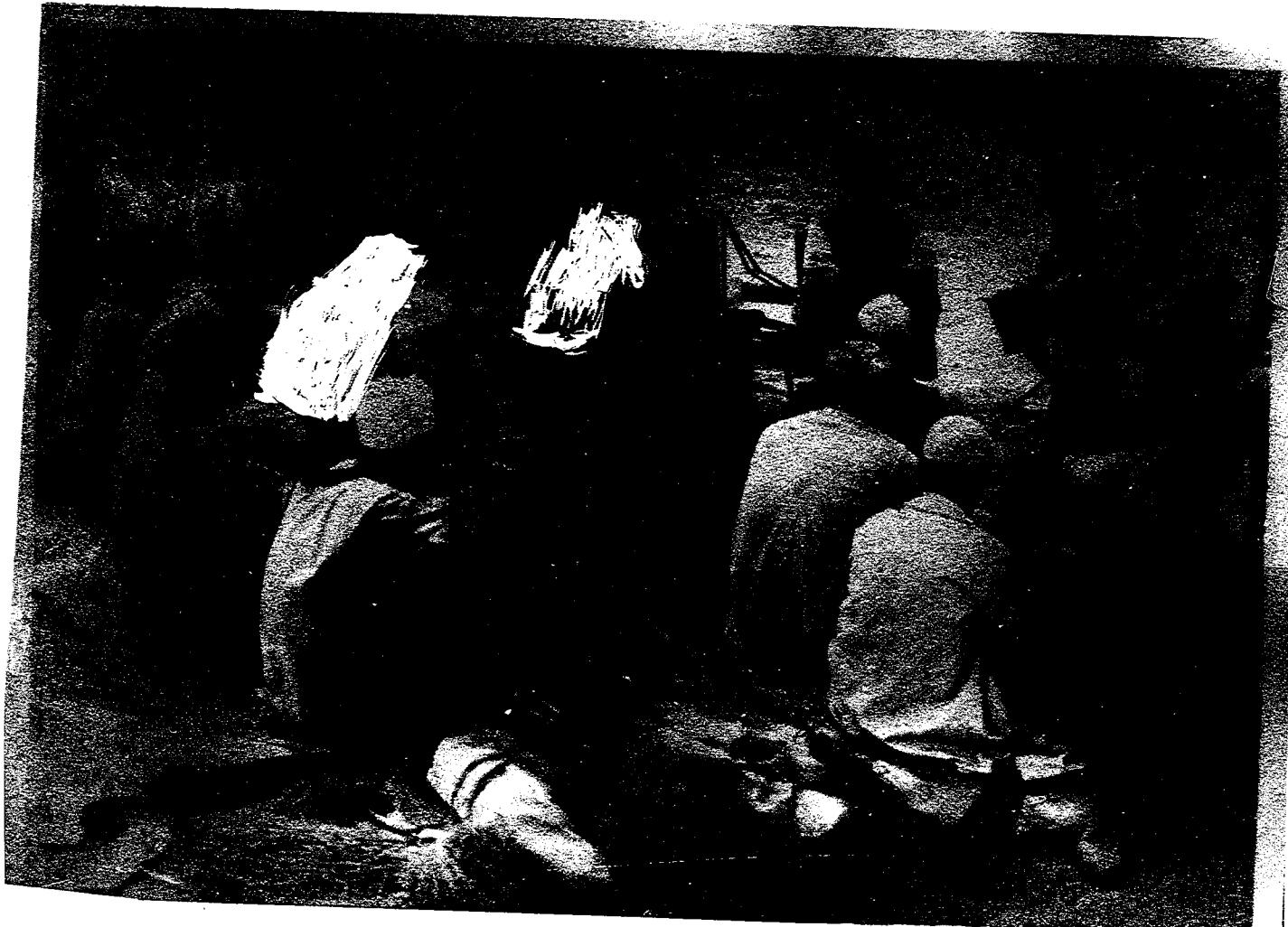

KUNNAFONIW

N° 01 - DESANBURUKALO SAN 1991 - SONGO DOROME: 20

Mali fasojamana ka
lajeba, wulakonomogow
ka tie kira iwo.

Dakunw sigicogo

Nogonbenw :

- AMADE ye kori dinatere kura soro.....	: 3
- P.S.D.S/ CESEAR/C.O.E n'u baarakcogon Malidenw ka nogonbenw.....	: 4
- Fasojamana ka dögökun kelen laje kungojeniko kan	: 5
Confernsi nasonali.....,	6

Hadamadenya ani nafasorsiraw baaraw yiriwasiraw :

- Ja kéléli :.....	7
- Musow jyoro dunkafa sabatili baaraw la	: 7
- Balojiginew ka baara ketaw, an'u ka nafolobaaraw kecogo	: 8 - 9
- Yereta yiriwalisiraw labencogo	: 10

Baarakecogo kerenkernennew

- Safunedilan	: 10
---------------------	------

Yelcko ani hakilijagabó yorónin

Sonsannin ka burannataa.....	: 11
------------------------------	------

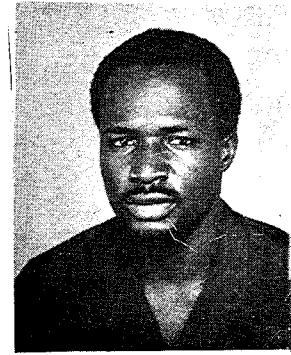
Farafinfuraw

Joli minnu kenyea man di	: 12
--------------------------------	------

Ugɔnbenw AMADE ye kɔrɔdinatɛrɛ kura sɔrɔ

AMADE ka kɔrɔdinatɛrɛ si-gilan min lankolonyara kabi Mamadu SISE ka taali waati la (AMADE kunnafonisɛben n° 00), Mɔgɔ sɔrɔra da-fila in na ka sigi o la. Jawari Bu-ware de tara o la. Buware min ye jikow ɲeñinini baara inzeniyɛri ye, o bɛ jate AMADE baarakela jɔnjɔnw ka kulu fɛ bi. O hukumu de kɔnɔ a y'a ka dɛmew don AMADE ka poroze baaraw ca-

man ma, kerɛnkerɛnneñ la, kulukɔrɔmara kɔnɔnaw la. O Bɔlen kɔ a la, Bu-ware tun sigira ji ko ɲeñininibaarada sigilen ɲemɔgɔya la bandiyagara kafo kɔnɔ. O baarada in sigira senkan ɛrənni ani kaadɔw sigida ka kelenya yiriwali kadara kɔnɔ. Ani fana Buware tun ye kɔrɔdinatɛrɛ nɔnabilajɔyɔrɔta, fo kana se a sigili laki-ka ma o baara in na. AMADE kunnafonisɛben

O.N.G don ka kɔrɔdinatɛrɛ sigilen,
Jawari Buware
Kunnafoni sɛbenbagaw
b a a r a k s l a w
nisɔndiyalenba de b'u ka
dugawu don u ʃɛnɔgɔnke
Buware ye, Ala k'a ka
baara kura in tali fanga a
n'a kunnawolo d'a ma.

A.M.A.D.E
kunnafonisɛbenjekulu ka foli ni dugawu
don b'a ka sɛben in kalanbagaw bɛɛ ye.
Ala ka kenye, sɔrɔ ani Lafiya nɔgɔya an
bɛɛ ye, san 1992 nan daminenen in kɔnɔ.

P.S.D.S. / C.E.S.E.A.R/ C.O.E. n'u baarakənəgən Malidenw ka nəgənbən.

U ni sahilijamana məgəw ka jekabaara kadara kōnō, Porgaramu min nəsinnen don nəgəndemə baaraw ma yiriwa siratige kan, n'o bə wele «PSDS», o ka ciden dəw :Keretiyyen jekulu məgəw Nkire Bokuna, n'o ye porogaramu ka kow labaaracogo nəməgəye, ani Kiritofu Samine, n'o ye nafolobaara kənənabola ye ani n'ale de ye Mali ka Lasigiden ye porogaramu in na, o ciden jamakulu in ye taama kə an fə yan əkutəburukalo tile 2 n'a tile 15 ce, san 1991 la. O nəgənbən min kelen bə laadalako ye, wale kunba damadəw bəra o kōnō :
- nəgənbən ani hakilina falen-falen lajew.

Nin lajew kera sababu ye «P.S.D.S» nəməgəw ka kunnafoni nənamaw sərɔ u jənəgən baarakela ninnu bəs kelenkeenna ka wale kelenw kan, degun minnu b'u kan, ani u ka baara bolodalenw kan.

Osiratige de la, u jənəgən ninnu 'u lakodənniya an ka jamana ənejekanyanfan kele in na. «PSDS» nəməgəw y'u ka dusukun kamikami jira k'a da o ənbaliya wale in kan, n'o yəre de y'olu bali k'u ka taama lasana ka se yen. U da sera a ma ana k'u nisəngoyalen de y'a ye o Mali ka baara bolodalen

sabatili ma nini olu ka jekulu fə. U y'a jira k'o dəmə nininibaliya in te haminantanya ye Mali kan, nka k'o sirilen bə bənbaliya kele in de la jamana kənejekan maraw kōnōna na, ani fana k'a da porozew ninisəben kərenkərennen labentaw faamuyabaliya kan an ka məgəw fə k'a ci olu ma. O geleya furake cogo fəsəfəseli kera dəgəkun kelen lajə sigili sababu ye senkan, n'o bə jate wale kunba fila kələsilen ye nəgənbən taama kōnō.

Dəgəkun kelen lajə

Dənniyaw falen-falenni cadara kōnō hadamadenyasiraw yiriwalihukumukōnōka nəsin sərɔw labuguni fərew labaara cogo

ninisəben dilan cogo numan kama, o kera an jənəgən dunanba ninnu ka taama nafama yərəba filanan ye.

A lawuli kun:

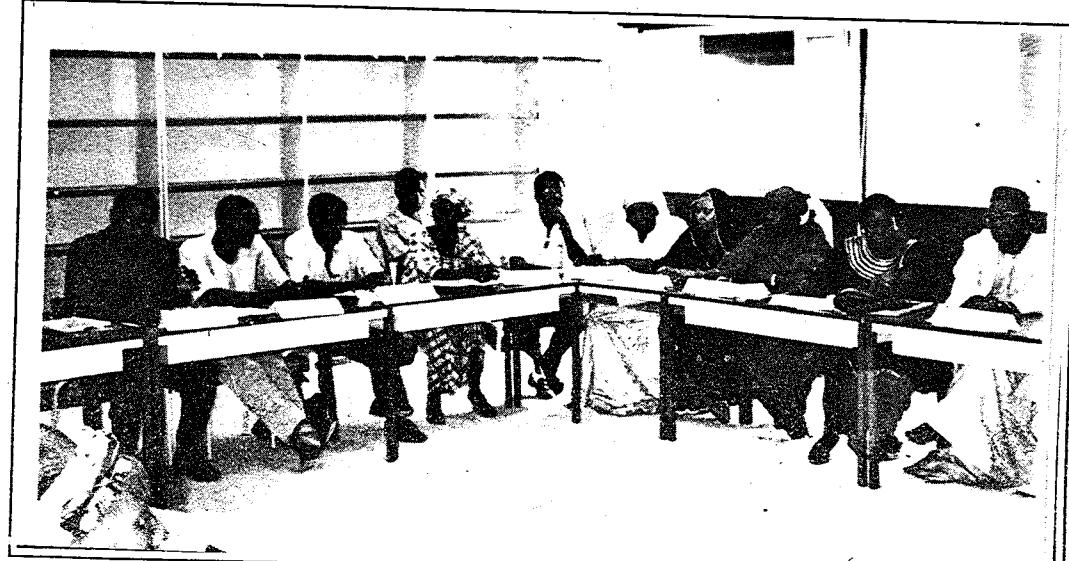
- K'u baarakənəgən Malidenw dege porozew doni tali musakaw ninisəbenw labənkə numan na.

- Ka jekabaara ani dənniyaw falen-falenni nəgəya u ni u teri Malidenw ce.

- Ka porozew labaariali fərew numanw jira lajə jama la.

Dəgəkun kelen lajə temesiraw : Dəgəkun lajə in kera jekabaara hakilina de kōnō. Jama tilatilan kulu ni kulu, walasa olu kelenkelenna bəs ka hakilina kunba kelen fəsə-fəsə, o kera sababu ye bəs ka faamuyaba sərɔ lajə hakilina ninnu kan.

Lajə in ye wale kura min fana don laada kōrəw la, o kera musow ka jekulu caman yeli ye a kəne kan. Tanu min bə se ka ke lajə in ye, o ye ko maa minnu nana a la, olu bəs kelenkelenna na se k'u yəre dəmə nəgəya la

numan ma, nin dəgəkun kelen lajə min sigira senkan porozew

porozew labaariali fərew tigeli la.

Namori Keyita ni Bakari Sogoba

Faso jamana ka dögökun kelen laje kungojeniko kan.

Faso jamana ka dögökun kelen lajeba min labenna an ka senekekow ani an ka laminiw lakanani Minisiriso fe, jamanadenw hakilina ninini kadara kono kungojeniko kan, o laje in kera Santiri Isilamiki la Bamako yan, okutoburakalo tile 21, 22, an'a tile 23 la, san 1991 na.

A lawulila fere jonyonw tigeli de kama kungojeniko la. Nka jatemine be ke kataa an ka hadamadenya, sorosiraw ani an ka laadalakow ma.

Nin jamakuluw de tun be kene in kan:

- goferenaman serewusida an'a ka porozé minnu ka baara betali ke wale in kan, olu ka cidenw
- O.N.G. ka cidenw

Baara in kera jekabaara hukumu kono ani ka jama tila nin kuluba fila ce :

- sariyakow
- Baara sabatili feerew.

Baaraw kuncetuma, laje sinsinna nin wale kerénkerennew sabatili kan :

Sariyakow

- K'a d'a kan san 1986 zuluyekalo tile 26 sariya 86-66-/AN-RM talen ji ni kungo kan Mali kono, k'o n'an ka jamana wulakonmogow ka hadamadenya n'a sorosiraw a n'u laadalakow te nogon ta. Ani fana k'a sariya in girinyako jugu de kera geleyabaw donni sababuye ataamali la;

- K'a d'a kan ko sosoliw be kungojeniw sariya ka walejugukela caman an'a mogó kelen ta nangili cogow ni nogon ce;

- K'a da kungojeni joona nafa bonya dajiralen kan an ka ciklaw fe, ka nesin hadamadenyasiraw ani sorosiraw ma;

- K'a da dugukoloko sariyasun hakilinaw kan ani fana kerénkerenneya la ko dugukolo bee ye faso jamana de halala ye, o wale min te se cogo si la ke jamanadenw nisondiyasira ye k'an ka laminiw lakan;

Laje be sinsin a kan

1°) Segin ka ke kungojeni sariyasun

hakilina kerénkerennen dantigeta ninnu kan :

- Nangili warimintun b'a ta döröme batan (50.000F) na ka t'a se döröme ba bi wooro ma (300.000 F), k'o jigin k'a ke döröme ba kelen (5000F), ka se döröme ba tan (50.000F) ye.
- Sariya tigeda 13 ka bin pewu, bawo o hakilina ni tineni kebaga nangilita kojew be nogon ssoso.
- Ka nangilifén 10% ta komasegin ye min be ke ka duguw ani jekuluw ladaya.

2°) Tadonjoona ka yamaruya.

3°) Kafow marajemogow ka tadow joona yamaruyaseben di, serékiliw ka konseyi, o ni sigida fangabonda ka jemakan sorolen ko a fe, ani tali kelen ko u fe sigidaw cogoya ma.

Laje b'a da jira

1°) Hakilina kura ka di dugukoloko sariyasun ani kungo ta ani fana kungo sariw bee lajelen-faamuya cogo ma.

2°) Kungojeni sariyasun hakilina ka ke laadilifén ye tasumalabaara temesiraw la, k'a ko bo nangilisira gansan dama na.

3°) Ni kungojeni sariya kura sigira senkan ka san fila (2) dafa, jatemine ka ke k'a don no min bora a wale la, sigida kono.

Wale demeni feerew

- K'a d'a kan hadamaden yere de y'a ka lamini ani dugukolo cogyaw nagsibaga folo ye,
- K'a d'a kan an ka mogow ka cesiri ka dmgm kungojeniw keleli walew sabatili la,
- K'a da kalan ni baaradege nafa bonya kan, ani sebendönbagaw hake dogoya an ka wulakonmogow cela,
- K'a da geleyabaw sigilen kan an ka wulakonona yiriwaliko la, n'o sabu bora baaraw tila-tilali la bolg ni bolo;
- K'a da mogow hakilinaw dafaralen kan ka taa kungojeniko ma,
- K'a da feere jiniw dusu donni nafa bonya kan, an ka dugu misenw

jekuluw bee ni nogon ce, kungojeni keleli kama,

Lajeba in b'a jini a seko bee la

* Jekuluw ka kalan kungojeni keleli feerew la. O hukumu kono, kungojeni keleli jekulu ani kungo labaaralijekulu ka sigi senkan k'o kow barika, k'u nagan. O kulu sigilaw ni Mali senekelaw ka tonba so (sanburu dagirkiliti), ani serewusi minnu nesinnen be a baara suguya ma, ani yiriwali demedonbagaw bee ka je k'u bolow di nogon ma baara in sabatiko juman kama.

* Kungojeni keleliserewusi kerénkerennen ka sigi a dan ma, n'a ka yemahoronya ye. O sigili ka ke joona -joona, ani k'a baara ke fen yiriwata ye fan bee, taalen nefe.

* Kungojeni kelelijekulu minnu be sigi an ka yorow la, k'olu deme ni baarakeminew ni degebagaw ye, k'o musaka botaw bee jatemine yiriwa baarakenafolo dantigeto sigidaw ani jamana yere ye.

* Kalan minnu be ke dugudenw ani u degebagaw kun, ani kunnafoni minnu be lase u ma, do ka fara olu kan.

* Kungojeni keleli dusukunsaalo hakilinaw ka don lakolikalan ani bali-kukan programu na.

* Ji ni kungo kunkan sebenw bee ka bayelema an fasokanw na, ani k'u jensen fan bee.

* Kungojeniko fesefeseli ka laben a ne ma, k'o ke kalanden jolenw ka gafe kalantaw ye, minnu be jensen fan bee.

* Wulakonona sorodaw yiriwali cakedaw bee ka kungojeni keleli dusukunsaalo, a kalanw an'a feere jiniw k'u kunko ye.

* Porogaramu do ka laben k'o sigi senkan kungojeni nokan nankataw jeninini baara kama Mali jamana kono.

* Sigidaw kono, ani jamana yere togola, jekafé lajebaw ka sigi senkan san o san Mali kono, kungojeni kunnafoniw kan.

* Dugumisenw ka nogondeme jekabaara kadara kono, ka nesin kungojeni keleli, o ka sinsin kosebe.

Dögökun kelen lajeba

Wulakɔnɔmɔgɔw niyɔrɔ dɛmɛ donnɛ fasojamana ka lajɛba ma. (Conferansi Nasɔnali)

Mali konferansi nasɔnali tanuni wale kerenkerennenw dɔ kera hadamadenyasira baaraketaw kelenkelenna bɛe ka ciden weleli ye u ika na u hakilina dajirafasokasimisɔrɔsiraw ninini kenekan. Ankawulakɔnɔmɔgɔw minnu kasabiye Malidenw 80% ye, olu ka cidenw nana ka bɔ jamana fan bɛe.

Nin kera a sijɛ fɔlɔ ye, an balima wulakɔnɔmɔgɔw ika wele lajɛba la, u k'u hakilinaw fɔ a ne ma o kene kan.

Kumaw senfɛ, an ika wulakɔnɔmɔgɔw sinsinna geleyabaw kan minnu kelen bɛ k'u degun kosebe u ka yiriwali-siraw la. O kɔ, fura minnu bɛ se ka k'olu la, u y'olu dantige. U ka geleyaba minnuy'uka djenlatige taabolow bɛe nagasi, olu sirilen bɛ nin wale damadɔw la:

- Senefenw songɔ jaasili jama-na wɛrew kɔnɔ;
- Marabolow ka sariyaw (nisongɔw ni wusuruw),

- Senekebaaraw jenabɔlli musakaw juru sɔrɔli geleya,
- Senefenw songɔ binnen,
- Senekeminenko dɛse
- Cikɛlaw bilasirabagaw (Ankadereman) te bɔli kɛ.

Senekelaw ka geleyaw fura nininenw la kunbabaw file:

- jisɔrɔyɔrɔw labenni an ka mara 6 ani 7nan kɔnɔ
  - Feere kuraw ka tige demenifɛn sɔrɔtaw tilatilacogo la.
  - Senekelaw ka sɔrɔ yiriwali waribon (BNDA) kan.
  - Fangabondaw ka doni minnu sigilen bɛ wulakɔnɔmɔgɔw kun, dɔ ka bɔ olu girinya la.
- Ciden dɔw ka fɔ la, fɛn kelen min bɛ se ka nogoya don olu ka geleya la, o ye fasojamana ka senefenw feereliwari sankɔrɔta ni bolomadɛmɛ doni tata ye a yere kun, ani fana ka u dɛmɛ senefenw feereli la. Ciden in y'a dajira fana ko dugukoloko sariyasun hakilinaw ka lajɛkokura Konferansi Nasɔnali kera saba-

bu juman ye an ka cikɛlaw ka se k'u haminankow dajira an ka jamana ko jenabɔbagaw la, olu cikɛla minnu deyejamanadenw la bololankolonbaw ye nka ni faso sinsinbere fɔlɔ y'olu de ye. Anka cikɛla ninnu minnu ye jamadenw bɛe la segenbaatɔbaw ye, nka n'olu de fana ye faso nafasɔrɔsiraw sinsinbere fɔlɔ ye, konferansi Nasɔnali kera sababu ye o mɔgɔw ka se k'u fela fɔ ani k'u haminankow bɛe dajira jamana kunkanko jenabɔbagaw la. O jamanadenw ka nogɔnben keneba in min ye sariyasigi senkan, walasaan ka wulakɔnɔbaara ketaw suguyaw bɛe mɔgɔw ka cidenw ka nogɔn ben sigikafɔ kene kan, u haminankow dajirali n'olu jenabɔsiraw dantigeli kama, k'a fɔ o wale tɛna kɛ tile kura bɔlen ye mɔgɔw ye, minnu tun bilalen bolokɔfemɔgɔ jɔyɔrɔ la de?

Namori K. Keyita A.M.A.D.E

Hadamadenya ani nafasorosiraw baaraw yiriwasiraw :

Ja keléli

Binmafén minnu bédugukolo lakana, n'olu sigida minnu kóno, olu dugukolo bë nagasi, k'u dësé ka sumaya mara. O de bë na ni jakungo n'a nöfe nankata kofota ninnu ye : dugukolo nömini, cencen basigili dugukolo kan, sanjiko gelyea ani minafénw bëe silatununi.

O de kama ja keléli ka kan ka ke bëe haminanko folo-folo ye.

A ka kan ka ke ka jésin fan bëe ma nögonfe. K'an to jirituru la, an ka kan k'an janto fana kungo sorofen minnu b'an k bolo k'olu lakana, k'u labaara cogo jatemine, u kana latjé.

Gakulunjana min b'an tobili dögoya koro hake dögoya n'o 10 % fo ka se 30 % ma n'an sera a mine cogo la, o jensenni duw bëe kóno, o bë ke tijeni barika dögoya sababu numanba y'an bolo.

Gakulunjana yëre ye mun fén siya ye ?

Gakulu te dòwëre ye tadonyorodama

kó. Köröntasuma bë mënë kulu saba sigilenw ni nögon ce ka tobilikédaga sigi olu kan. Nka fijeba min dönnen b'o ga suguya kan, kabi lawale la, o ye k'a dögoya jenita ka ca kojugu. «Dolocériw» y'a kanu ka baara ke ni ga suguya wëre ye min bë tasuma koron, ani fana n'o ka dögoya jenita dögoya y'o fisaya ni suguya körönen ye.

Dönniyasiraw nininibagaw kelen ka jatemine k'o ga suguya kura in kan, u ka baaraw bora ni fén nafamaba ye, min togo dara ko gakulunjana.

Gatiginana dilancogow ka ca:

U file :

- Singon
- Lorena
- Kaya
- Ban Ak Suuf
- Louga
- Kalaban
- Nëgëma talanma.

Gakulunjana bë sijan di tobilikédoga ma, a ka teli, a funteni ka bon.

Tuma dòw la yëre, fadenya bë wuli ce ni muso cebaarabolo dòw kunkoro, minnu tun labilalen musow dama ye, nka n'olu de nafolosoro ka teli bi. Kolosili kéra fana ko POROZE minnu jésinnen bë wulakoncna soro yiri wali ma, olu cesirilen senefen labaara raw dama de kama, k'obaarakelaw mince bolokofefenw ye. U bë baarakenafolo jaka dama de don musow ka yiriwasira baaraw musaka da fe.

A ka ca la porozé ninnu ka baaraw nafaw bë soro baaraw némogow de kan, musow ke nan di k'u ka demew lasoro juruko, kalanko, baarakelaw kuraw kalan, hali baarakeminien minnu bë biladuguyiriwalisiraw kama (pönpuw, nösimansinw, o n'u nögonnaw...) i b'a soro musow bolo t'olu labaarali la.

Ani fana, sariya minnu bë muso joyorow, a ka hadamadenyasiraw ni baaraketaw dantige an ka Sahili jamanaw kóno, olu bë muso bali k'a dönkow n'a sekow waleya.

Tijé don, muso b'a ce deme sene baaraw suguya bëe la, nka o benata sene soro here bë latemé bolo wëre de fe ka se ale ma, wa a te sene yiriwali feëre kuraw kalan, an'o baaraw sabatilimusakaw si lasoro k'a ka dönniyaw waleya.

Musow joyoró dunkafa sabatili baaraw la : (A.M.A.D.E - kunnafonidisben n° 4 - n° 10)

Nin barosen sigira musow ka baaraketaw de kan i n'a fo soro baarakela ani balojinibagaw.

Ani fana a ye jatemine ke feerewtigeli la minnu b'a to muso bë se ka joyoró dòwta soro yiriwalisira baaraw la. Nka gelyabaw dòw sigilen bë muso kan a ka dunkafa sabatili nininisiraw la.

An b'a dòn, ko sisan, nafoloni baaraw walankatara fo ka bëe kunsin senefenw ma nafolo bë soro minnu feereli la joona.

Wariko mago bonyalika t'a fe, o kelen bë ka gelyabaw sigi denbayaw kan, kerékerénenya la, ka sin musow

ma (o laban ye dò fara u ka baaraw kan ani k'u ka soro dögoya).

muso kulu bë baara la.

Balojiginew ka baara ketaw an'u ka nafolobaaraw kēcogo baara ketaw :

Balojigine be se k'a nesin baara bolo keta caman ma. Balojigine baarakejekulu minnu sigien be dugumisew kono, olu dōw be se ka suman lasagotaw soro u ka tōndenw ka suman feereli sira fe mangasa ma, dōw fana be sumansannaw ci u ka lamini dōgoduguw la. Balojigine dōw be sigasiga juru donni na hali u ka tōnden lakikaw la, k'a soro a dōw yere ka baara fanga ye suman juru don-donni ye sannikelaw la.

Anbenā balojiginew ka baarasen kura juminenew dajira aw la, ka jatemine ke u ka geleyaw la, an b'olu nefsaw ye.

A ka baara kērenkerennen ketaw :

Baara ninnu sinsinen be wale kofota saba de kan :
sanni - lasagoli - feereli.

1°) Sanni :

Sanniw damine na, geleya si te nafoloko ni suman santa kow la (feere temenenw wari, sannifeere temenen sumankise to lasagolenw).

Hali ni geleya dōw kumbora wariko la, o be nənabō ni tōnden dōw ka juru talenw sarali ye. Ni sonmi kera a ma ko wari ani sumankise hake caman ka kan ka nini baara bolodalenw sabatili kama, feere nənamaw be tige joona, walasa k'o geleyaw lateme.

Sumankise kuraw feereli mana dabo suguw kono dōron sanni be damine o yoronin bee la. Sumankise santaw ka kan ka ke kuraw de ye, minnu yecogo ka ni, walas fənjənamaw ka tijen i kana bonya u kan, ani u labaarali ka nəgoya.

Dugu minnu b'u ka sumankise feeretaw iase balojigine mangasa la, sanni

ka kan ka damine olu folo de la, songo la, duguton mogow bennu min kan sigikafé senfe. Feerelikew ka lafiya ka kan ka jatemine balojigine ka sumankise sanni waati dantigeli la, ani ka hakili to dōgodonw na.

Sannikēcogo Fasoka sumankisejago cakeda fe :

Faso ka sumankisejago cakeda min be sumankise feereta caman ar deme dontaw soro baloko la son, walasa a ka se k'a joyorōfa, a nininen be o cakeda in de fe, a ka balo lase sigidaw ma, balokodese be minnu kan. O de la, a bennen balojigine ka jekabaara don a n'a cakeda kofolen ce, walasa n'a bolodesera a ka baara sabatiko human na, a ka se ka deme soro o cakeda in na. N'o kera, sumankisejago cakeda ka balo dilenw be tila-tila dugumogow ce balokodese waatiw kono, deme ye balojigine ka walew ma.

Dugutonw ka tōnden sugandilenw, lamini dōgoduguw la sumankisesan kama, sumankisejago cakeda togola :

Aka cala, k'a ta u ka dugu la, fo ka taa seu lamini dugu wərew ma, kilometre 20 wali 25 furance kono, cikelaw b'a don, sumankise hake ani songo min b'a kan o suguw kono.

Ni sanni baaraw nənabora konuman, k'a damine ciden basigilenw sugandili ma, ka t'a bila sumanw donini na, a ka c'a la sumankise hake min be se ka soro dōgodugu surunw kono, o be was ke.

Jekuluw ani dugutonw ka sumankise

sa yoro janw na nomasadugu lakodonnaw kono.

Sumankisejago cakedaw nəmogowka kan k'u cesiri sumankisew nini na jekulu wərew fe, songo la, min be nimisi wasa. U ka kan ka doniw tali feerew bēs tige cakeda ka nafasoro kadara kono. Sumankisejago cakedaw ka kan waati ni waati ka sigi ka kuma, walasa k'u hakilinaw ke kelen ye.

Sumankisejako cakeda man kan ka taa balo san yoro jan na, fo n'a ka hake ninita bēs ma se ka soro a fe kerefela la.

2°) Sumankisew lasagolifeerew :

Mangasaw ka kan ka laben ka kon sannibaaraw ne, sumankisew lasagoli cogo human kama. Mangasa ka kan ka yoro ladonnen ye sanga ni waati bēs, suman lasagotaw lakani kama tijeniferew ani ji (toli, wow, on'u nəgɔnnaw) ka kasaraw ne, min b'a to nafa ka soro baaraw in na. O la, fo so ka furake ni fənjənamafagalaw ye.

Ni perendaw bora dēnen na, olu ka kan geren siman na.

Sumankisew mana soro, u ka kan ka segesegé, k'u lasaniya, ani k'u furake joona ni siga k'era u ma.

3°) Feereli :

Sumanw feereli ka kan ka damine ni balo feereta folora a dōguya suguw kono. O be don u songo wəlenni fe. Sumankisejago cakeda b'a a ka musakaw n'a ka tōnw min na, o dantigelen don ka bila cogo la, jago-kun be se ka di je, walima juru la, ka tali ke tōndenw ka bənkan talen ma u ka lajeba senfe. Sumanw be feere tōndenw de ma.

Mogo minnu fana te ton na, olu be se k'a soro, nka songo la min ka ca tōndenw ta ye, wa a te se ka jurudon

ula. Sumankisejago cakeda kura dōw kelen be k'u ka baarasen ke u boloda sumanw bēe tila-tilaye mogow ni jōgo ce. A juratalaw b'o sara ni sumankise de fana ye ni suman kuraw tigera (a be fo de ma ko benkan, walima juru).

A labaaralifeerew :

Sumankisejago labaaraliko numan, hali ni cakeda in ka baara te fen walankatalen ye, o te se ka sabati feere nogoman tigeta dōw kō, nafolobaara siratige kan. O feerew ka kan ka ke demenan ye jateminenw bolo, u ka faamuyaw soro baarabolo kelenw kan. O kadara kōno, baarakalan ani donniya kerēkerēnen wērew kalan, ka kan ka sigi senkan balikukalan-denw ye.

Sanniw kecogo :

Sumankise minnu donina ka lase cakeda ka mangasaw la, ani dugudenw ye minnu feere sumankisejago cakeda ma, olu bēe be sege-sege a ne ma. N'a yera ko fen nūmanw don, u be suma walima k'u pese, kasoro k'u yelema bōrew kōno mangasiniye fe sekeretere ka kolosili kōno.

Sannifeere baara kelenw bēe kunna-foni be seben kaye kōno seketerē fe : suman feerebaga togo n'a jamu, balokise sannen, wari saralen. Cakeda jemogoba (Peresidan) be wari bila sekeretere ka bolo kan tuma bēe (a be fo de ma ko warimugu), walasa o ka se ka sanni ke je la dugumogow fe, n'u sera n'u ka sumanw ye sumankisejago cakeda ma.

Ni baarajigin sera, sekeretere be suman hake sannen ani musaka bolenw bēe jatemine kasoro k'u seben sumankise lasagota jatemine kaye ani kesu gafew kono. Wari min donna sanni da fe n'o sebenna kaye kono, o ni wari min dira baara kama, olu be sanga jōgon ma, segesegeli senfe. Ni

sanni kuraw yōro yera suman lasagota dafali kama kofe, sekeretere b'a jini cakeda peresidan k'o nafolo bila a ka bolo kan. N'a tilara kesu gafe segesegeli la pewu, peresidan be wari mugu kura di sekeretere ma, sanni nataw kunkōro. A b'o wari dilen seereyaseben mine, k'o mara sekeretere fana b'o waridilen in kasabi seben a ka kesu gafe yōro jōnjonnen kōno.

Juruw kanini cogo k'u ladon :

Juru minnu tun donna tōndenw na, sannifeere temenen senfe, olu fana be sara joona balo damdo kōno, notigew bannen. Ni juruw sarala ni sumankise ye, o be segesegē, k'a suma wali k'a pese mangasa na. Sekeretere b'o kunnaфони seben a ka sannifeere kaye kōno ani juruw segesegebenwkan. Seereyasiyenye. Ni k'a di jurusarala ma, a ka juru saralen taamasiyen ye. Ni baarajigin sera, sumankise juru saralenw be jatemine k'o seben suman maralen kunnafonikoye kōno. Juru minnu wari je sarala, sekeretere b'olu wari mine, k'o seereyaseben du jurusarala ma, ani k'o wariko seben kesu gafe kōno ani juruw segesegelisben kan.

Nafolabaarasira wērew :

Wari mana ta ka sanniw ke, i n'a fo fenjēnamafagalaw, bōrew, minenw, siman, yōro tijenew labenni kama, walima baarakelaw saraliko n'a jōgnaw, sekeretere b'o kunnaфони jōnjonw seben kesu segesegeligafe kōno ani baaraw kebagaw ni minenw feerebagaw bolono be k'a la, walima waleklenw seereyasebenw. Suman-kise minnu donna cakeda baarakelaw ka sara da fe, ani minnu tijena u lamarali senfe mangasa kōno, olu kunnafoniw bēe be seben sumankise lasagolenw segesegeli kaye kono.

Hakilina falen falen

Hakilinaw falen falenni kadara kōno, AMADE jemogoso n'a ka baarada bolofaraw sigilen ce jamana fan tow kōno, walasa yiriwalibaarā minnu kalifara u ma k'olu ke fen barikama sabatitaw ye, cakeda in ka lasigdenso min be Tumutu, o y'u ka balikukalanso min sigilen be «Barizi», o kalandenw ka foli ani tanunisben ci jemogoso ma.

Kalanko min ye yiriwajosen jenama ye, AMADE kelen be k'o k'a dakono kilisi ye.

O siratige de la, an bēna kalanden ninnu ka foli ni tanunisber kōnokumaw jira an kunnafonisben in kalanbagw b. An miiri la, hakilina falen-falen na an n'an jenogonw bēe bolo yiriwa sabatili fura dumanba ye.

«Anw minnu ye Barizi dugu baliku-kalandenw ye, an ka foli ni walenumandon be kataa jemogō w ma, u senw tali la ka na an ka dōnniyasinsinkalan kunceli la. O ye jemogoba, AMADE peresidan, dugu Meri, ani jama tow-bēe.

An ka foli kerēkerēnen be ka taa Keretiyendiine ka jekulu ma, o min ye kalan in musakaw bēe doni ta, an ka o foli kelen in be jēsin Koperatifu baarada jemogō fana ma, mara kōno k'a d'a ke dēme ni laadilikan kōtigebaliw kan. An ka foli kerēkerēnen be AMADE peresidan ani dugu Merifana ye, dan te foli min na, k'a da u ka dēme donnenu ma an ye, dan te dēme minnu na. Cogya si la an te se-ka jini an ka karamogo ko foli la, k'a d'o ka majigin, n'a yere bilali ye an ka bolo kan, kalan in kuntaala bēe kōno. An be layidu ta k'anw tena kalan k'an bolokofeko ye abada. An b'a jini «C.J.E» fe a k'a ka dēme kuyaya an ye, walasa an ka se ka dō fara an ka dōnniyaw kan, k'u sinsin.

Maa fen o fen kera sababu ye k'an ka jenaje in sankorota n'a sen tali ye ka na a kene kan, an ka foli b'u bēe ye, dan te foli min na.

Wasalam
Ala ka here k'an bēe ye.

Wulakonmogow demeni u ka se k'u kunkow jenabocogo don u yere ye, o kelen pewu de be se k'u ka yirereta yiriwalisiraw sabati.

Wulakonona lanagalifeere minnu talen be k'a jesin dugudenw ma, o b'u deme kosebe u yere haminankow jenaboli la u yere ye.

A wale in ma lawuli sigida werew ka kewalew ladegeli ma, walima ka maa werew ka feere tabennenw diyagoya sigi u kan.

A kun ye de ka tali ke u yere sigida koew ma k'u ka baarakesenw latilen. O kolabencogo dama de be ke fen sabatita ye. An b'a ye ko wulakonmogow be ka feere jenamaw soro kewale kuraw sabatili kama usigidawkon, n'a make ni geleyabaw ye.

Hali an ka duguw laada koro minnu be senkan, olu dw be ka se ka wale kura donnennw lataama a ne ma. Nka a ka c'a la jekulu kuraw de be ka sigi : dugutonw, koperatifu nebila kulu walima koperatifu jekulu, kenya sabatili jekulu, sendikaw...

Jekulu ninnu be se ka danfara n'u sariyaw, u labencogo ani u tondenko cogoyaw ye. Fen min be nini, o ye ko kuntilenna jenjor kelen ka soro a jekuluwla anifana u ni laadalajekuluw ka je ka baaraw ke nogon fe dugu yiriwasiraw sabatili kama.

K'a da dugudenw ka doni kura tataw kan, duguw ka jekuluw ka kan ka baarasen kuraw ta k'o geleya kumbolenw nebila. O wale ye dugu yere ka kunko jenabota ye a yere ye : baara sugandilenw lataama cogo nogon fe, baara ketaw labencogo, ani u tila-tila cogo nogon ce.

Walasa mogo caman ka se ka do ke u baaraw la, fo ka joyorow tila-tila k'u walew ke jama kunko ye, bee kelen kelenna k'a sek n'a ka donkow wa-

Yereta yiriwalisiraw labencogo :

leya, ka kerefemogoya bo dugu kon. Nogoncobaara, ni nogonsirataama ka kan ka ye dugu ni dugu werew ani jekulu werew ce. Tonw nemogow be ke fangabondawani demedonjekuluw ka mogo lakodonnenw ye.

Ni jekulu nemogowy'ka baarawke a ne ma, o be ke sabu ye wulakonmogow ka jate hadamadenyasi raw bee la ani k'u haminankow da bee tulo kan, k'u felaw fana fo nogonyebaw senfe.

Dugutonw caya de nana ni Uniyonw ani federson de gurupenanw sigili ye senkan duguw ni nogon ce. Akelen be hakilina falen-falen, nogondeme ani baarabolow dulon-dulonni waleyasiraye, nogoya ni benkon, dugutonw ni nogon ce.

Gurupeman ninnu be se fana ka ke soro yiriwasira ye ka taa sigida ani jekulu were hakilina fe, i n'a fo jekulu minnu be demew don an ka wulakonona dugumisenw ka yiriwali ma.

Nkan an ka kan hakili to ala ko geleya dw be se ka soro Uniyonw ani federson de gurupemankowla, ikomi nemogow ka walejugu keta minnu be fiye sigi baara kan ani ka sigida mogow yere ka yiriwalisiraw labalan.

Geleyaw kumbennan ye, fo baara ka di jekulu minnu ye kosebe, olu de ka ciden sugandilenw ka ta ka ke federson nemogow ye.

Ani fana, fo federson ka jatemine

ke tuma bee u ka baara kelenw na, ani k'a nemogow falen-falen waati ni waati, mogo kelenw kana to a la badaa.

Yereta yiriwalisira lakita sirilen te baara suguya jenjor kelen pewu la. A sirilen be mogow sirili de la k'u ka yiriwali donninali sabati, n'o ye magansbekoro ke ye. O siratige de kan jekuluw ka hadamadenya ni soro raw bee be se ka sabati nogon ko : kolon, kenya, soro, nafolo lasgota, o n'a nogonnaw...

Yereta yiriwali lawulira mogow k'u sebe don hadamadenya ani soro yiriwali ma u sigidaw la, ani k'u yere doni ta, k'u sigidaw lakana n'u yere fanga n'u ka donniyaw labenko human ni dusu tali ye mogow fe, k'o wale sabati : ni jekuluw bonyara, k'u bolow lasama, o be se ka ke sabu ye wulakonona ka yiriwa a haminankow sabatilisiraw kan ani ben ni nogon faamuya kon.

Yereta yiriwali lawulira sigida mogow k'u sebe don hadamadenya ani soro yiriwali ma u sigidaw la, ani k'u yere doni ta, k'u sigidaw lakana n'u yere fanga n'u ka donniyaw ye.

Feere jenama kelen min b'o sabati, o ye baaraw labenko human ni dusu tali ye mogow fe, k'o wale sabati : ni jekuluw bonyara, k'u bolow lasama, o be se ka ke sabu ye wulakonona ka yiriwa a haminankow sabatilisiraw kan ben ni nogon faamuya kon.

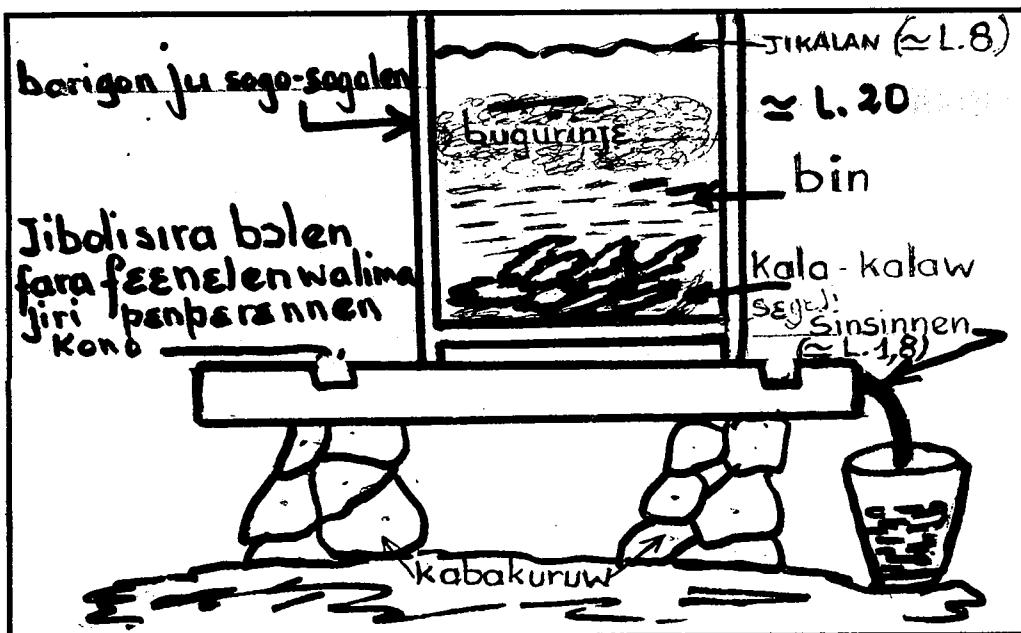
Baarakecogo kerenkernenew

Safunedilan :
(«GRET» ka feere)

Nin ye feere ye min dønnen be Mali kono kosebe. Fen minnu be don a baara dafé :

- Sege fariman (katanin, sege)
  - Ji gansan saniman
  - Tulumafenw (jiridentuluw, walima bagankenw ani marew)
- Ji ni sege be nagamin k'a ke i komi segeji dulen (segebanti ji).

Sege ni tulu nagaminni na, tulumafenw ani kenmafénw suguya bée be se ka k'o ye n'u sensenna ka nogó bée b'u la.
Segeji be se ka soro ni katanin ye, walima ni sege lakika ye, walima ni ji kelen ye gakonobugurinje kan k'o sensen (segeji bocogo jiralen file jukoro)

A ka c'a la segeji litiri 3,5 be keje tulumafen kilo 2 dilannan ma.

N'i be safunedilan damine, kenmafén, walima tulu be kalaya fo k'a yeele. O la, n'a funteni yelenna k'a se hake do ma, i be segeji kalayalen litiri 1,8 sensennen ani tulumafen yeelelen kalaman ke nogon kan, k'olu nagami. I b'o lamaga kosebe fo k'a du tira i komi di cogoya.

Tulumafe ni kemafén sugandilenw nagamicogo	Tulu funteni hake	segeji funteni hake
bagaken.....	degere c.54.....	degere c.32.....
baganken + leken.....	degere c.46.....	degere c.26.....
baganken + jiridentulu.....	degere c.54.....	degere c.29.....

Yeleko ani hakilijagabó yorónin Sonsannin ka burannataa

Sonsannin ka so n'a buranna cétunyekilometré muganhake ye. Don do, a y'a buranmuso banniko men min ke, a wulira k'a be taa o sangafo la. Sira kan, sonsannin n'a muso y'u da nsiraba do jufe k'u be tilegannasunogó ke. K'u t'o sunogó la, sendimi ye sonsannin lakunun.

Jaa nkoson do de y'a cin. Taamanogon fila wulilen ka sira mine, sonsannin y'a ye dimi be ka yelen a fe. Walasa a muso kana bo a ka dimi kalama, a ye sensabataama damine, k'i kanto a muso ma ko :

«Ninan, banajuguba do de wulilen be, wa o te mögo mine yoro were la i sen ko. An ka jamana riensaradögötöröbaw ani farafinfurakelabaw si ma fura soro bana in na fölo.

I komi mögo kisi ka gelen a ma, ne koni be n dege sensabataama na walasi». I komi dimi te banna, f'a be juguya ka t'a fe, a y'a muso nininka : «An taayoro ka jan halisa wa ?» O y'a jaabi ko «Ayi, i ne be mangorosunba min na yenfe, o be dugu cemance de la».

Sonsan y'i kanto ko : «i komi an surunyara dugu la, ne be n buramuso human sukasidamine.»

Sonsannin sinna o yorónin be k'a ci kasi kan ten « hi ! hi ! hi ! » Buranmuso saya ma sonja min d'a kan, sendimi bëna nini k'o dusukunperen d'a kan.

Farafinfuraw :

Joli minnu kəneya man
di

A ka ca ka fo an fe yan,
k'o joli suguyaw ye mogo
bolonc de ye. (bonnida,
nejini, subagaya...). Tijε
na kɔni, u kəneya man
di. A dɔw be kəneya waa-
tinin kɔnc, ka tila ka poyi

kɔf. Wa a dɔw te kəneya
yεre fewu.

Nin joli jugu minnu bε se
ka bɔ mogɔ farikolo bεe
kan. Musow ni cew bεe
dama ka kan o la.

Nka n'a bora farikolo fan
o fan kan, fura bε sorɔ a
bɔcogow bεe la.

Joli suguya ninnu dɔ be
bɔ mogɔ nun kan.

Ale de ka jugu ni tɔnw
bεe ye, barisa obε bana-
baato faga.

Bamanankan na, a bε
fo bana siya ma ko
namatolobo.

An bεna kuma ale de kan
yan.

Fura folɔ :	baara folɔ keta	Sogoma o sogoma
namace den jalan	<ul style="list-style-type: none"> - Ka namaden jalan in ke daga, barama kaserli walima ye tobili keminen si o si kɔno. - K'o minen sigi tasuma kan, fo ka jiriden in sisi. - Ni jiriden in sisira, ka ji bon a kan. - Fura sisilen in be susu fo k'a mugu bo. <p><u>Baara filanan keta :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ka namace bulu dɔ bɔ - K'o ke minen dɔ kɔno, kaji k'o kan. - Ka jiribulu ninnu ni ji balabala 	<ul style="list-style-type: none"> - Ka joli ko folɔ ni furaj in - O kɔf, ka fura sisilen in mugu da jilila.
Fura filanan : Sonsannin Kunkoloseme kene.	<ul style="list-style-type: none"> - Ka sonsan kunsɛmɛ kene bo. - K'a laja tile la. - K'a susu, k'a tenten walasa k'a mugu bo. 	Ka Sememugu in da joli la, i datuma mana se.

Kolbsili : fura min sorɔla nin sonsannin kunkoloseme jalen susulen in ye, obε bana in suguyaw bee kəneya.

Kama KANE
Ka bo Jelibugu Durhazana
Bamako (Mal)

KUNAFONI DI
LAW KA
KUNTIGI
BAKARI SOME
KUNAFONI
DI LAW
NAMORI KEYITA
BAKARI SOGOBA
MUSA DIANKA